

پیام هشتم : درس هشتم

نشان ارزشمندی

@amozesharabi9

نویسنده سوالات : محمد پورگلوی

شیشه ماشین پایین بود و هوای پاک و خنک کوهستان صورتش را نوازش می کرد. همین طور که بیرون را نگاه می کرد چشمش به یک تابلوی راهنمایی افتاد. از پدر پرسید: معنای این تابلو چیست؟ پدرش در حالی که سرعت ماشین را کم می کرد پاسخ داد: این تابلو یعنی پیچ خطرناکی در مسیر است. هنوز مسافت چندانی نرفته بودند که دوباره پرسید: این چطور؟ پدر گفت: این تابلوی سبقت ممنوع است؛ یعنی باید با صبوری در مسیر خودمان حرکت کنیم. کمی بعد پدر با اشاره به تابلویی، پیش از آنکه دخترش از او سؤال کند گفت: این تابلو به ما هشدار می دهد که جاده لغزنده است، پس باید با سرعتی که بتوان ماشین را مهار کرد، حرکت کنیم. ریحانه با خودش تکرار می کرد: پیچ خطرناک! سبقت ممنوع! جاده لغزنده است! احتیاط کنید! سبقت آزاد! ...

به نظر شما رانندگی کردن با این همه تابلو دشوار نیست؟ چرا این تابلوها در مسیر رانندگان قرار داده شده است؟

***

فعالیت:

خیر - زیرا این تابلوها هرکدام حکم یک هشدار را برای انسان دارند، تا با اطلاع از خطرات در طول مسیر بتوانند با احتیاط و سلامتی به پایان راه برسند.

۱_ احکام اسلامی چگونه احکامی هستند؟ و توجه به آن ها چه تاثیری در زندگی انسان دارد؟

۲_ معیار و دلیل انتخاب احکام از طرف خداوند برای انسان چیست؟

قوانین راه سعادت

خداوند دانا با شناختی که از مخلوقات خود و نیازهای آنها دارد، تابلوهایی شبیه به تابلوهای رانندگی را در مسیر ما قرار داده است. راهنمایی‌های این تابلوها دو گونه است برخی از آنها ما را به انجام برخی کارهای لازم و ضروری راهنمایی می‌کنند و برخی دیگر از انجام کارهای خطرناک و زیان‌آور باز می‌دارد. در تمام این موارد، معیار و دلیل این احکام فقط رستگاری انسان است؛ بنابراین، می‌توان گفت احکام اسلامی در حقیقت قوانینی هستند که برای حفظ سلامتی و آرامش روحی و جسمی انسان وضع شده‌اند و توجه به آنها می‌تواند انسان را از انحراف و سقوط به دره‌های هولناک محافظت کند.

احکام مربوط به محرم و نامحرم نمونه‌ای از این قوانین اجتماعی اسلام است.

ما در سال‌های پیش با موضوع محرم و نامحرم آشنا شدیم و دانستیم که گروهی از مردم نسبت به ما محرم و گروه دیگری به ما نامحرم‌اند.

ضمن مشورت با دوستانتان جدول زیر را در کلاس کامل کنید.

نامحرم‌ها		محرم‌ها	
۶- دختر دایی	۱- پسر عمو	۶- پدر بزرگ	۱- مادر
۷- دختر خاله	۲- پسر دایی	۷- عمو	۲- پدر
۸- دختر عمه	۳- پسر خاله	۸- دایی	۳- برادر
۹- زن عمو	۴- پسر عمه	۹- عمه	۴- خواهر
۱۰- زن دایی	۵- دختر عمو	۱۰- خاله	۵- مادر بزرگ

۳_ با توجه به فرمایش امام صادق علیه السلام بیان کنید که نگاه به نامحرم چه آثاری را به دنبال دارد؟

در این درس با برخی دیگر از قوانین اجتماعی اسلام آشنا می‌شویم :

۱- **حفظ نگاه :** وظیفه هر مرد و زن مسلمان در برابر افراد نامحرم، چشم‌پوشی از نگاه به آنهاست.

امام صادق علیه السلام درباره بی‌توجهی به این قانون الهی می‌فرماید :

نگاه کردن [به نامحرم] تیری از تیرهای زهرآگین شیطان است که

تخم گناه را در دل انسان می‌کارد و همین برای به گمراهی کشیدن

صاحبش کافی است. چه بسیار نگاه‌های کوتاهی که حسرتی طولانی

در پی دارند.^{۱*} **۴_زمینه ساز گناهان بزرگ است : .....**

نگاه حرام^۲ علاوه بر آنکه خودش گناهی بزرگ است، مقدمه و زمینه‌ساز گناهان بزرگ دیگر نیز به شمار می‌رود. برخی جرم‌ها و جنایات‌های بزرگ، در ابتدا تنها با یک نگاه حرام آغاز شده‌اند.

میان نگاه و گناه فاصله اندکی است. گاهی زهر مسمومیت این نگاه‌ها تا آخر عمر در وجود انسان می‌ماند و هیچ پادزهری آن را درمان نمی‌کند. کسی که از «خط قرمزهای» نگاه عبور می‌کند، به منطقه «ورود ممنوع» وارد می‌شود و گرفتار می‌گردد؛ گرفتار غم، گرفتار حسرت و اندوه، گرفتار ناآرامی و اضطراب.

ولی اگر انسان نگاه خود را کنترل کند، پاداش عظیم الهی هم در این دنیا و هم در جهان آخرت

در انتظار اوست.

۵_ پاداش کسی که نگاه خود را از نامحرم بازمی‌دارد چیست؟

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در این زمینه می‌فرماید : **[بنابر فرمایش پیامبر (ص)]**

هر کس چشم خود را از نگاه به نامحرم فرو بندد، خداوند شیرینی

ارتباط با خودش را در دل او ایجاد می‌کند.^۳

پس بهتر است آرامش خود را فدای لذت‌های لحظه‌ای و آنی نکنیم تا شیرینی محبت و آرامش

الهی را در درون خود احساس کنیم. **۶_دومین وظیفه هر مسلمان در برابر نامحرم : .....**

***

۲- **حفظ گفتار :** دومین وظیفه هر مسلمان در برابر نامحرم، سخن گفتن با رعایت آداب و حدود

شرعی است. یعنی به گونه‌ای سخن بگوییم که سبب تحریک آنان نشود.

۱. کافی، ج ۵ ص ۵۵۹ و من لا یحضره الفقیه، ج ۴، ص ۱۸. * روایت حفظ شود.

۲. علاوه بر نگاه به نامحرم، نگاه کردن به تصاویر و یا فیلم‌های گناه‌آلود نیز از نمونه‌های نگاه حرام است.

۳. کنز العمال، روایت شماره ۱۳۰۵۹.

۷_ آیه زیر رعایت کدام یک از موارد حجاب را می خواهد؟

۸_ انجام هر عملی که موجب تحریک نامحرم شود ..... است.

قرآن کریم خطاب به بانوان می فرماید :

فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ

فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ

پس با ناز سخن مگویید،

که شخص بیمار دل [که به مرض هوسرانی گرفتار

است] به طمع بیفتد؛

بلکه به شیوه‌ای پسندیده سخن بگویید.

وَ قُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا

انجام هر عملی که سبب تحریک نامحرم شود، حرام است؛ سخن گفتن با لحن‌های نامناسب و استفاده از کلمات و سخنان سبک و مبتذل در برابر نامحرمان نمونه‌های این عمل حرام است.

۹_ دلیل متفاوت بودن پوشش مردان و زنان در چیست؟ ***

۳_ داشتن پوشش مناسب : خداوند بزرگ به هیچ مرد و زنی اجازه نمی‌دهد با بی‌توجهی به اصل

پوشش و به نمایش گذاشتن بدن خود، دیگران را به گناه بیندازد و فضای اخلاقی جامعه را الوده سازد.

اما نکته قابل توجه این است که هر چند پوشاندن بدن، وظیفه همه افراد جامعه است، اما مقدار

آن در مردان و زنان متفاوت است که دلیل این تفاوت مربوط به نوع آفرینش آنهاست.

هر قدر ظرافت و جذابیت چیزی بیشتر باشد، محافظت و نگهداری آن نیز دقیق‌تر و حساس‌تر است. به

همین دلیل است که انسان‌های عاقل جواهرات و اشیای ارزشمند خود را در دسترس دیگران و در برابر چشم

دزدان قرار نمی‌دهند؛ بلکه آنها را در مکان‌هایی حفاظت شده و دور از چشم غارتگران نگهداری می‌کنند.

حجاب و پوشش مناسب زن سبب می‌شود زیبایی‌های او در برابر چشم افراد هوسران پدیدار

نشود و آنان را به طمع نیندازد. به این ترتیب، زنان می‌توانند با آرامش خاطر به امور فردی و اجتماعی

خود بپردازند و محیط نیز برای فعالیت مثبت و سازنده مردان جامعه، سالم می‌ماند.

۱۰_ مهمترین اثر و پیامد بدحجابی چیست؟ ***

۱۱_ آثار و پیامدهای بدحجابی را نام ببرید.

_ دور شدن انسان از خدا

آثار پوشش نامناسب

نادیده گرفتن احکام حجاب خطرات و مشکلاتی را برای شخص بدحجاب، خانواده او و

همچنین تمام جامعه به وجود می‌آورد. ناامنی و مورد آزار قرار گرفتن توسط مردان هوس باز یکی از

این خطرات است که به آن اشاره شد.

نتیجه دیگر این مسئله کم‌ارزش شدن زن در جامعه است. پوشش نامناسب باعث می‌شود تا

۱. سوره احزاب، آیه ۳۲.

افراد هوسران به زن، تنها به عنوان وسیله‌ای برای لذت جویی و هوسرانی خود نگاه کنند و شخصیت و جایگاه حقیقی او را به فراموشی سپرند. یک بانوی با حجاب، با پوشش و رفتار متین خود به دیگران می‌فهماند که حاضر نیست برای خوشایند نگاه‌های هوس‌انگیز دیگران خودش را عرضه کند. او ارزش خود را می‌داند و به خودش احترام می‌گذارد.

از دیگر نتایج بی‌توجهی به حجاب که می‌توان آن را مهم‌ترین پیامد آن دانست، دور شدن انسان از خداست. خدایی که وقتی تنهای تنها می‌شویم، وقتی که حتی دوستان نزدیکمان، آنها که نیازمند یاریشان هستیم، رهایمان می‌کنند، و آن هنگام که هیچ تکیه‌گاهی برایمان باقی نمی‌ماند، تنها کسی است که در کنارمان باقی است. خدایی که با عظمت بی‌منتهاش به ما اظهار دوستی و محبت کرده است، در حالی که نیازی به ما ندارد و سفره‌نعمت‌هایش را در برابر ما گسترانده است با اینکه از ما جز ناشکری و ناسپاسی ندیده است. حال آیا شایسته است به جای چنین خدایی، چشم‌ها و دل‌های ناپاک را جایگزین کنیم؟ آیا شایسته است نگاه مهربان او را برای جلب نگاه دیگران از دست بدهیم؟ آیا سزاوار است بهشت او را با رفتارها، حرف‌ها، رابطه‌ها، نگاه‌ها و لبخندهایی که پاکدامنی و نجابت‌مان را نابود می‌کند، عوض کنیم؟ زندگی ما جاده‌ای است که در آن به سوی خدا قدم برمی‌داریم و هر روز که از عمرمان می‌گذرد، به دیدار و ملاقات با او نزدیک‌تر می‌شویم، پس باید خیلی مراقب باشیم؛ مراقب اینکه در مسیر حرکتمان به پرتگاه‌ها و دره‌ها سقوط نکنیم، مراقب اینکه پاکی و صفای درونمان را در میانه راه از دست ندهیم. بی‌توجهی به حجاب یکی از پرتگاه‌های عمیق این مسیر است. پرتگاهی که ما را از مسیر آرامش بخش خداوند دور می‌کند و به بهای از دست دادن عمر و ایمان و معنویت، خوشحالی زودگذر و لحظه‌ای را نصیبمان می‌سازد. **۱۲_ آثار بی‌توجهی به حجاب : .....**

با کمک هم‌گروهی‌های خود بررسی کنید که پوشش مناسب و نامناسب چه تأثیری بر روی خود فرد و نیز اجتماع دارد.

آثار پوشش نامناسب	آثار پوشش مناسب
<p>قرار گرفتن در معرض نگاه نامحرم دور شدن از خدا کم ارزش شدن جایگاه و مقام زن</p>	<p>حفاظت از نگاه نامحرم آرامش و امنیت نزدیک شدن به خدا</p>

راهکارهای جلوگیری از رشد افزایش طلاق؛ خشونت و ناامنی علیه زنان:

بیشتر بدانیم

راه‌گزیز

آمارهای رو به رشد طلاق، احساس عدم امنیت، افسردگی و رواج خشونت‌ها نسبت به زنان سبب شده است که متفکران و سیاستمداران به دنبال راهکارهای جدی برای مقابله با این مشکلات باشند. یکی از راهکارهای تأثیرگذاری که تاکنون انجام گرفته، جلوگیری از اختلاط بیجا میان مردان و زنان است.

در همین راستا شرکت قطارهای مسافری شهری ژاپن در سال ۱۳۸۸ اعلام کرد که برای رفاه بیشتر زنان در متروها، واگن‌های اختصاصی را برای بانوان راه‌اندازی کرده است.

همچنین وزارت آموزش امریکا در سال ۱۳۸۵، پس از ۳۱ سال بالاخره مجوز جداسازی مدارس دختران و پسران را از یکدیگر صادر کرد. شبکه تلویزیونی اسکای نیوز که این خبر را از زبان وزیر آموزش امریکا اعلام می‌کرد ادامه داد: تحقیقات در مدارس امریکا نشان می‌دهد که بازدهی آموزشی در کلاس‌ها و محیط‌های آموزشی جدا از هم، بالاتر از محیط‌های آموزشی مختلط بوده است. او همچنین این تصمیم را مهم‌ترین تغییر در نظام آموزشی امریکا ظرف این ۳۱ سال برشمرد.

اقدام مهم دیگری که در سال‌های اخیر به‌ویژه در کشورهای غربی در حال رواج است، تصمیم زنان برای استفاده از پوشش مناسب‌تر و کامل‌تر است.

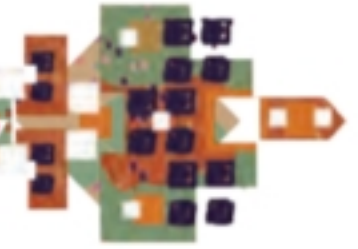
خانم وندي شلیت^۱ در کتاب «بازگشت به عفاف» می‌نویسد:

تحقیقات نشان می‌دهد هر روز که می‌گذرد، بر گرایش دختران امریکایی به پوشش کامل‌تر افزوده می‌شود. بر اساس یافته‌های محققان، نسل جدید دختران جوان در نیویورک برخلاف نسل‌های قبلی علاقه چندانی به خودنمایی و پوشیدن لباس‌های بدن‌نما ندارند. این تحلیل‌گران معتقدند که دلیل روی آوردن دختران به پوشش بیشتر، آسودگی از آزار دیگران و میل به کنترل خودشان است. به‌طور کلی باید گفت که گرایش به مذهب و رویارویی با فرهنگ رایج بی‌بند و باری، علامت این است که نسل جوان قصد دارد بر خودش نظارت بهتری داشته باشد.^۲

۱. نویسنده امریکایی

۲. «بازگشت به عفاف»، Wendy Shalit, A Return To Modesty, ترجمه ماندانا آجودان، هفته‌نامه زن روز، ش ۱۹۵۴ تا ۱۹۸۴.

خودت را امتحان کن!

- ۱- چه شباهتی میان تابلوهای راهنمایی و رانندگی و قوانین دین وجود دارد؟
- ۲- مهم‌ترین وظایف هر مرد و زن در برابر نامحرمان چیست؟
- ۳- دو مورد از آثار و پیامدهای بی‌توجهی به حجاب را بیان کنید.

پیشنهاد

به نظر شما چه چیزهایی سبب می‌شود که بعضی از بانوان در جامعه به مسئله حجاب بی‌توجه باشند؟ شما می‌توانید درباره این موضوع با افراد آگاه گفت‌وگو کرده و پاسخ را برای دوستانتان در کلاس بازگو کنید.

۱- تابلوهای راهنمایی و رانندگی انسان را نسبت به خطرات آگاه می‌سازند تا در طول مسیر دچار حادثه ای نشود. قوانین و احکام دین نیز برای این است که انسان با انجام به تکالیف خود در مسیر زندگی، زندگی آرامی از لحاظ جسمی و روحی داشته باشد.

۲- الف) حفظ حیا   ب) حفظ نگاه   ج) حفظ پوشش مناسب

۳- الف) ناامنی و مورد اذیت و آزار قرار گرفتن توسط مردان هوس باز
ب) کم ارزش شدن ارزش زن در جامعه
ج) دور شدن انسان از خدا